

een vrije
zorgkeuze

JAARVERSLAG 2022

Auteur: Annemieke Boelsma, secretaris RBCZ

© 2022 RBCZ Zeist

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting RBCZ.

Het kwaliteitsregister voor vakbekwame therapeuten in de complementaire zorg

Sparrenheuvel 10, Gebouw A, 3708 JE Zeist | +31 (0) 30 - 4100649

www.rbcz.nu | IBAN NL66 RABO 0325 2210 49 | BIC RABONL2U | BTW 818435227 B01 | KvK 2013 36 98

een vrije
zorgkeuze

Inhoud

Voorwoord	3
Bestuur	4
Personeel en kantoor	5
Sectoren en coördinatoren	5
Groei RBCZ	6
Ontwikkelingen werkveld	6
Wat hebben we gedaan	7
Onderzoek	9
Financiële positie	9
EUROCAM	10
Werkgroepen	10

een vrije
zorgkeuze

Voorwoord

U leest in dit jaarverslag alles over de uitdagingen waar de Stichting RBCZ in 2022 mee te maken kreeg.

In het jaar 2022 hebben wij net als in 2021 een aantal belangrijke stappen gezet waarmee we RBCZ verder willen professionaliseren, profileren en positioneren. Wat we het afgelopen jaar hebben gemerkt, is dat RBCZ dankzij de geleverde inspanningen op het gebied van onze positionering meer en meer wordt gezien, ook door onze collega's uit de reguliere zorg. Zo zijn er momenteel gesprekken gaande met de Nederlandse GGZ en hoogleraar psychiatrie prof. dr. Jim van Os over onze (meer)waarde, waarbij onze doelstelling is gezamenlijk te kunnen optrekken in het oplossen van de problemen binnen het vastgelopen zorgstelsel en een partnerpositie te verwerven.

Vervolgstappen in ons positioneringstraject worden nu gezet met de uitrol van de marketingcampagne en -strategie met als doel RBCZ als kwaliteitskeurmerk prominenter in de markt te gaan zetten als DE juiste keus als je kiest voor een holistische benadering van gezondheid en ziekte. Dankzij de zorgvuldige afstemming met de aangesloten beroepsorganisaties wordt de positionering van RBCZ breed gedragen. In het kader hiervan hebben wij een jonge socialmedia- expert ingehuurd, die onze Facebook en LinkedIn pagina's op regelmatige basis van content voorziet. Zij heeft ook een webinar gegeven om ons en de bij ons ingeschreven therapeuten de weg te wijzen in het social media landschap.

Mede door de jaarlijkse ISO-audit garanderen wij een continue kwaliteitscontrole van alle processen binnen RBCZ. De binnen RBCZ gehanteerde kwaliteitsdocumenten worden steeds in consensus binnen de twee sectoren vastgesteld.

Wij hebben een drietal webinars georganiseerd met als titel: "Gezonde Effectiviteit". Drie verschillende sprekers gaven hierover ieder vanuit hun eigen expertise een presentatie. Hier namen ongeveer 1100 therapeuten aan deel.

Zoals ieder jaar hebben bestuur en directie veel vragen van aangesloten beroepsorganisaties en therapeuten beantwoord. De medewerkers die op ons kantoor in Zeist werken, staan onze therapeuten met raad en daad bij en lossen waar mogelijk problemen op.

een vrije
zorgkeuze

Bestuur

Het bestuur bestond dit jaar uit:

Voorzitter:	Boudewijn Gelaudie
Secretaris:	Annemieke Boelsma
Penningmeester	Hans Versteeg
PR & Communicatie:	Jeroen Roozendaal
Onderzoek:	Armelle Demmers

Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaande uit de voorzitter, secretaris en penningmeester heeft de beleidsmatige leiding over RBCZ.

Er is wekelijks overleg tussen de directeur, voorzitter en secretaris over alle zaken die aandacht behoeven.

Het bestuur van RBCZ stelt het algemeen beleid vast van de stichting. Het DB-coördinatorenoverleg bestaat uit de sectorcoördinatoren, de voorzitter, de secretaris en de directeur. Zij zijn verantwoordelijk voor de kwaliteitszorg en de beleidsontwikkeling op het gebied van de kwaliteitsborging van de geregistreerde therapeuten. De directeur is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken, de aansturing van het kantoor en de uitvoering van het vastgestelde beleid. Zij doet dit nadrukkelijk in samenwerking met de voorzitter en de coördinatoren.

Een en ander is vastgelegd in de beleidsdocumenten Huishoudelijk Regelement, “Organisatiestructuur RBCZ” en het dit jaar opgestelde directiestatuut.

Het bestuur heeft een aanvang gemaakt met het schrijven van een meerjarenbeleidsplan. Het eerste plan loopt van 2022 – 2024. In Q3 is het plan 2023 -2025 geschreven. Dit plan wordt per kwartaal geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Het meerjarenbeleid en de onderliggende meerjarenbegroting zijn voorbereid op wendbaarheid. We volgen onze koers en visie, maar zijn niet blind voor wat er om ons heen gebeurt. Waar nodig kunnen we anticiperen en bijsturen, maar zonder ons hoogste doel uit het oog te verliezen: complementaire gezondheidszorg met een holistische visie op de mens binnen het Nederlandse zorglandschap de plek geven die het verdient.

een vrije
zorgkeuze

Personeel en kantoor

Ons personeel werkt op vaste dagen in Zeist, en heeft wekelijks overleg met onze directeur over alle lopende zaken. Verdere stappen worden momenteel gezet in de automatiseringsprocessen. Naar verwachting kunnen de nieuwe systemen in het derde kwartaal van 2023 operationeel zijn. Wij beschikken sinds eind 2021 over een grote vergaderruimte, en in 2022 konden alle sectoroverleggen en bestuursvergaderingen daar plaatsvinden. Ook wordt de vergaderruimte regelmatig gehuurd door andere partijen voor het houden van vergaderingen, visitatietrainingen en dergelijke.

Met gepaste trots kunnen wij onze gasten ontvangen in ons pand, wat dit jaar verder is “aangekleed” en een bijzonder professionele uitstraling heeft.

Sectoren en coördinatoren

De bij RBCZ aangesloten beroepsorganisaties zijn verdeeld over twee sectoren: de sector psychosociaal en de sector medisch-sociaal.

Ingrid Wareman is coördinator van de sector medisch uni/multidisciplinair. Dit jaar heeft een nieuwe coördinator, Sandra Klein, de sector psychosociaal versterkt, die zij nu samen met Anita Terlouw coördineert. Rob Moeke was mede-coördinator van de sector medisch multidisciplinair. Op verzoek van het bestuur assisteert Rob onze directeur en het bestuur bij het beantwoorden van de meest uiteenlopende vragen en het uitzoeken van allerlei zaken zoals: “Hooft het btw-nummer op de website als het een nultarief is?” of “Hoe kunnen we therapeuten ondersteunen met de bewaartermijnen van cliëntdossiers na pensionering of overlijden van een therapeut?”

De coördinatoren hebben vijf keer met het DB vergaderd over de in te zetten beleidslijnen en hoe deze te vertalen naar de sectoren.

De sectoren zijn in 2022 vijf keer bijeengekomen voor sectoroverleg. In dit overleg wordt door de coördinatoren aan de afgevaardigden van de beroepsorganisaties gevraagd om input voor het beleid van RBCZ en uitleg gegeven over het beleid van RBCZ.

In principe woont de directeur zo veel mogelijk het sectoroverleg bij. Bij afwezigheid van de directeur neemt het bestuur deze taak over. Door het delen van kennis met onze sectoren worden de banden verstevigd, de communicatie tussen het bestuur en de beroepsorganisaties en tussen de beroepsorganisaties onderling verbeterd en de communicatielijnen korter.

een vrije
zorgkeuze

Tijdens de sectoroverleggen waarin alle beroepsorganisaties zijn vertegenwoordigd, worden zaken besproken met betrekking tot voorgenomen beleid inzake kwalitatieve criteria in relatie tot de therapeut en het register. De sectorcoördinatoren streven ernaar tot een eensluidend besluit te komen met de andere sectoren, zodat het beleid effectief kan worden uitgevoerd. Als de meningen uiteenlopen, kan het DB-coördinatorenoverleg zelfstandig een besluit nemen dat zoveel mogelijk overeenkomt met de meningen van de sectoren. Er is een gezamenlijk sectoroverleg geweest. Helaas viel de belangstelling hiervoor tegen. In 2023 zullen wij opnieuw een gezamenlijk sectoroverleg organiseren.

Groei RBCZ

Eind 2022 bedraagt het aantal bij RBCZ aangesloten beroepsorganisaties 26 en het aantal therapeuten 9215.

Wij zijn verheugd te kunnen melden dat een nieuwe beroepsorganisatie is aangesloten bij RBCZ: NOKH - Nederlandse Organisatie voor Klassiek Homeopaten. Zij zullen aansluiten bij het sectoroverleg medisch-sociaal.

Ontwikkelingen werkveld

Ook in 2022 waren er de nodige bestuurlijke activiteiten in het werkveld.

RBCZ bestuurslid Armelle Demmers en sectorcoördinator Anita Terlouw hebben een gesprek gehad met psychiater Prof. Dr. Jim van Os¹ over zijn visie op de huidige problematiek in de GGZ. Hij streeft naar veranderingen in het zorglandschap door ecosystemen op te zetten die de client/patiënt ondersteunen in zelfregie en herstel. Hierbij worden cliënten aangemoedigd om keuzes te maken die bij hen passen. Hier hoort een aanbod van complementaire therapieën in thuis, aldus Jim van Os. We hebben hierover al eerder een blog geschreven zie <https://rbcz.nu/open-science/>. Professor Van Os heeft in het gesprek met RBCZ aangegeven met ons te willen samenwerken.

¹ “Johannes Jacobus (Jim) van Os (Utrecht, 1960) is een Nederlandse hoogleraar in de psychiatrie (Psychiatrische Epidemiologie en Publieke GGZ) en voorzitter van de Divisie Hersenen van het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Van Os kreeg onder meer bekendheid door zijn voorstel in Lancet en Nature om schizo-labels in de psychiatrie (schizofrenie, schizo-affectief, schizofreniform, etc.) te vervangen door een, volgens hem, wetenschappelijker en patiëntvriendelijker brede syndromale diagnose.” Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Jim_van_Os.

een vrije
zorgkeuze

Op 11 december jl. in het programma 'De Publieke Tribune' op NPO spraken minister Conny Helder (Langdurige Zorg en Sport), drie ervaringsdeskundigen en Prof. Dr. Jim van Os over een mogelijke oplossing van de wachtlijsten van de GGZ, de rol van zogenaamde herstelcentra hierin én de rol van onze sector. Professor Van Os geeft (aan het einde van de uitzending) aan dat onze sector nergens wordt benoemd in het zorgakkoord van de regering, terwijl een half miljoen mensen per jaar door onze therapeuten worden gezien en daar antwoorden vinden.

Deze interessante uitzending is terug te kijken op <https://tvblik.nl/de-publieke-tribune/11-december-2022>.

Zilveren Kruis heeft in 2022 aangekondigd dat een nieuw beleid voor de complementaire zorg gaat gelden. Zilveren Kruis stelt een aantal eisen waar we ons, in principe als stip aan de horizon, in kunnen vinden. We willen echter eerst goed overleg hierover, er zitten tenslotte consequenties aan. Dat hebben we uiteraard bij hen teruggelegd. Er zijn eisen die we niet in een jaar kunnen realiseren en er zijn eisen die we pas willen realiseren als er aan bepaalde voorwaarden is tegemoetgekomen. Met name het onderwerp effectiviteitsmeting heeft nogal wat voeten in de aarde. Wat wil Zilveren Kruis eigenlijk gemeten hebben? Wat wil men met de data doen? Daarop moet eerst antwoord komen. RBCZ heeft met een aantal andere koepels een sectorbreed visiedocument opgesteld en neergelegd bij Zilveren Kruis.

VGZ heeft RBCZ benaderd om duidelijkheid te krijgen in het woud van kwalificatie- en prestatiecodes. Gelukkig konden we melden, dat er al een werkgroep binnen RBCZ bezig is hier een logische ordening in aan te brengen.

Wat hebben we gedaan?

- Webinar “Gezonde Effectiviteit”:
Ook dit jaar hebben we een therapeutendag georganiseerd in de vorm van 3 webinars op drie opeenvolgende dinsdagavonden. Het animo onder de aangesloten therapeuten was wederom groot. Er waren 1089 deelnemers.
- Elk jaar reikt RBCZ de JBK-penning uit aan iemand die zich, volgens het bestuur van RBCZ, op uitzonderlijke wijze langdurig heeft ingezet voor onze sector en RBCZ. De winnaar van de JBK-penning 2022 is Anneke Dorrestein geworden.
Josephine Beck-Kok is oprichter van zowel TCZ als RBCZ, en ontwerpster van het oude RBCZ logo dat nog steeds op de penning prijkt. Zij ontving een Ridderorde vanwege het feit dat zij als eerste in Nederland Klachtenrecht voor de CAM-sector mogelijk heeft gemaakt. Zij overleed in 2018.

Het kwaliteitsregister voor vakbekwame therapeuten in de complementaire zorg

Sparrenheuvel 10, Gebouw A, 3708 JE Zeist | +31 (0) 30 - 4100649

www.rbcz.nu | IBAN NL66 RABO 0325 2210 49 | BIC RABONL2U | BTW 818435227 B01 | KvK 2013 36 98

een vrije
zorgkeuze

- Zoals ieder jaar heeft in juli de ISO-audit plaatsgevonden en ook dit jaar is RBCZ hiervoor met vlag en wimpel geslaagd.
- KIWA heeft inmiddels alle aangesloten beroepsorganisaties gevisiteerd en positief beoordeeld. Daarmee zijn nu alle beroepsorganisaties RBCZ gecertificeerd.

Enquête Nivel-RBCZ

In augustus/september is een verzoek verstuurd aan de therapeuten van RBCZ om een enquête in te vullen die RBCZ in samenwerking met Nivel (Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg) heeft gehouden. Doelen van deze enquête waren inzicht krijgen in:

- Welke behoefte er is aan samenwerking met reguliere zorgverleners;
- Hoeveel therapeuten doorverwijzingen krijgen van reguliere zorgverleners en met welke reden;
- Welke reguliere zorgverleners doorverwijzen naar therapeuten.

De conclusie:

De resultaten van deze enquête laten zien dat bij de respondenten 64% doorverwijzingen krijgt van reguliere zorgverleners. Hieruit kunnen we niet concluderen dat dit representatief is voor de hele groep RBCZ-therapeuten. Het percentage kan hoog zijn doordat slechts 19% van de respondenten de enquête volledig heeft ingevuld. Het kan zijn dat in verhouding meer therapeuten hebben meegedaan die al een samenwerking met reguliere zorgverleners hebben.

De meeste doorverwijzingen komen van huisartsen. In het algemeen zijn de drie belangrijkste redenen om door te verwijzen van reguliere naar complementaire zorg:

- Als aanvullende therapie ter verlichting van de klachten (32%);
- Omdat de cliënt het wil (27%);
- Er geen reguliere oplossing van de klacht is (26%).

De meeste doorverwijzingen komen door mond-tot-mondreclame (34%) en bij 16% omdat de therapeut zelf gewerkt heeft aan een regulier netwerk. Daarentegen blijkt dat 15% van de therapeuten geen doorverwijzingen krijgt, ondanks dat zij wel gewerkt hebben aan een regulier netwerk. Hieruit blijkt dat initiatieven van vooral de cliënt maar ook van de therapeut zinvol zijn om meer doorverwijzingen te krijgen.

De complete analyse staat op de website.

Het kwaliteitsregister voor vakbekwame therapeuten in de complementaire zorg

Sparrenheuvel 10, Gebouw A, 3708 JE Zeist | +31 (0) 30 - 4100649

www.rbcz.nu | IBAN NL66 RABO 0325 2210 49 | BIC RABONL2U | BTW 818435227 B01 | KvK 2013 36 98

een vrije
zorgkeuze

Onderzoek

Dit jaar hebben wij meer geïnvesteerd in onderzoek. Onze werkgroep onderzoek staat onder leiding van algemeen bestuurslid, klinisch epidemioloog Armelle Demmers. In de werkgroep zitten voorts de volgende onderzoekers: Fleur Kortekaas (natuurgeneeskundige en klinisch epidemioloog) en Herman van Wietmarschen (onderzoeker integratieve geneeswijzen bij het Louis Bolk Instituut). Uit een behoeftepeiling in 2021 waarbij verschillende onderzoeksprojecten voorgesteld zijn door deze werkgroep, is het COCOZ (Communicatie en Verwijzing Complementaire Zorg)-proeftuinproject met de meeste voorkeur gekozen. Eind 2021 is een start gemaakt met dit project waar alle besturen van de aangesloten beroepsorganisaties van op de hoogte zijn gesteld. De deelnemende therapievormen zijn op basis van de voorkeursstemmen voor dit project uit de behoeftepeiling geselecteerd en ondergebracht in drie regionale proeftuinen. In Amsterdam is een psychosociale proeftuin gestart met de volgende therapieën: gestalttherapie, hypnotherapie, tekentaal, integrale therapie voor volwassenen en lichaamsgerichte psychotherapie. In Friesland is een medische sociale proeftuin gestart met de volgende therapieën: homeopathie, orthomoleculaire geneeskunde, klassieke massage, voetreflexmassage en yin therapie. De derde proeftuin is gestart in Utrecht met vertegenwoordiging van een mix van psychosociale en medisch sociale therapieën, te weten: energetische therapie, craniosacrale therapie, psychosociaal werkende therapie, shiatsu en counselling. Het Louis Bolk Instituut en het Van Praag Instituut begeleiden het onderzoeksproject. Via nieuwsbrieven zullen alle besturen en therapeuten regelmatig op de hoogte gehouden worden. We hebben 60 RBCZ-therapeuten bereid gevonden mee te doen vanuit ca. 30 beroepsorganisaties. Het enthousiasme is groot!

Financiële positie

De Stichting RBCZ heeft ook in 2022 veel geïnvesteerd in automatiseringsprocessen en marketingactiviteiten die onze zichtbaarheid moeten vergroten. Wij hebben de uren van onze werkgroep onderzoek uitgebreid en investeren in het COCOZ2 onderzoeksproject wat als doel heeft een betere communicatie en doorverwijzing tussen reguliere en complementaire zorgverleners te bewerkstelligen.

Vanzelfsprekend gaat uitbreiding van activiteiten gepaard met toenemende uitgaven.

Al met al zijn we ondanks het negatieve financiële resultaat een gezonde en solvabele stichting.

Het kwaliteitsregister voor vakbekwame therapeuten in de complementaire zorg

Sparrenheuvel 10, Gebouw A, 3708 JE Zeist | +31 (0) 30 - 4100649

www.rbcz.nu | IBAN NL66 RABO 0325 2210 49 | BIC RABONL2U | BTW 818435227 B01 | KvK 2013 36 98

een vrije
zorgkeuze

EUROCAM

Dit jaar waren er drie fysieke en vier online bijeenkomsten van Eurocam, waar Annemieke Boelsma RBCZ vertegenwoordigt.

Het belangrijkste doel van EUROCAM is een betekenisvolle politieke aanwezigheid binnen de EU te bereiken. Van daaruit trachten we de besluitvorming te beïnvloeden van de Europese Commissie, het Europees Parlement en de lidstaten om te voorzien in de middelen en ondersteuning voor de integratie van CAM in Europese gezondheidszorg en het financieren van onderzoek naar de voordelen en kosteneffectiviteit van CAM.

Hoogtepunten in 2022 waren:

Maart 2022: de publicatie van EUROCAM's position paper: *'The role of Complementary Medicine (CAM) and Integrative Oncology in the context of Cancer'* op het moment dat het Europees Parlement de noodzaak onderstreept om evidence-based Integrative Medicine op te nemen in de implementatie van *Europe's Beating Cancer Plan*.

16 - 18 June 2022: Internationale tentoonstelling en congres 'Integrative Personalised Medicine 2022' in London.

28 juli 2022, event voor de MEP Interest Group on Integrative Medicine and Health en publicatie van EUROCAM's position paper: *'The prevention and management of COVID-19, including Long COVID'*.

Werkgroepen

- De werkgroep Therapeutendag zal ook in 2023 weer een webinar organiseren voor de ingeschreven therapeuten en wellicht deze keer ook voor andere geïnteresseerden.
- De werkgroep Kwalificatie- en Prestatiecodes is bezig orde te scheppen in het woud van kwalificatie- en prestatiecodes, en zal in het voorjaar van 2023 met een voorstel komen.
- De werkgroep Visitatie is dit jaar drie keer bij elkaar geweest om te zorgen dat de kwaliteit van de visitaties en de procedures daar omtrent up-to-date zijn en blijven.
- De werkgroep Externe Communicatie heeft in 2022 een crisisplan opgesteld dat de komende jaren richtinggevend zal zijn voor het acteren in crisissituaties. In dit plan zijn de lijnen uitgewerkt

Het kwaliteitsregister voor vakbekwame therapeuten in de complementaire zorg

Sparrenheuvel 10, Gebouw A, 3708 JE Zeist | +31 (0) 30 - 4100649

www.rbcz.nu | IBAN NL66 RABO 0325 2210 49 | BIC RABONL2U | BTW 818435227 B01 | KvK 2013 36 98

een vrije
zorgkeuze

waarlangs eventuele contacten met de pers en andere partijen lopen. Het crisisteam formuleert in voorkomende gevallen een formele reactie die namens RBCZ desgevraagd gegeven kan worden.

- De expertgroep Toelatingseisen en Scholing is bezig een plan van aanpak te schrijven om te komen tot een aangescherpte en duidelijke versie van de toelatingseisen tot het hbo-kwaliteitsregister van RBCZ. Dit plan van aanpak zal in het voorjaar van 2023 gepresenteerd worden.

Boudewijn Gelaudie
Voorzitter RBCZ